

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מ"א.

עין משפט
נר מצוה

עז א מיי פ"ד מהלכות
גניבה ה"י ו' ועי'
בשמות וזמ"מ סג ע"ג
עז מור ש"ע ח"מ פי ש"ג
ספ"ק א וספ"ק ב ע"ש:
ע"ב ב מיי פ"ג מהל'
שאלה ופוקדן הלכה
ט סג ע"ג פ"ג ט"ש
ח"מ פי ר"ב ספ"ק ו'
ע"ב ג מיי פ"ג מהל'
גולה ה"י יא סג
ע"ג פ"ג ט"ש ח"מ פי'
ר"ב ספ"ק א'
ד מיי פ"ג מהל'
שכירות ה"י ח סג
ע"ג פ"ג ט"ש ח"מ פי'
ג ספ"ק י':

רבינו הגאון (המשך)
משנתנו זו המפקיד הבית
אצל חבירו וכו' ויעמידה
א"ל א"ב דר' ישמעאל
א' א"ב דר' עקיבא
ס"פא ורישא בחד תנא
אני מוליק לו כליו אחירו
לבות המזיקין כי הוא כמו
רב ואני תלמיד שבנצטאי
משמשו בתלמוד לרב.
ובא רב עקיבא בר אבא
לאוקמה למתני' בגוילה
על מנת לגולה. ורב נתן
בר עקיבא מוקמה בגוילה
על מנת לשלוח בה יד
וכוה"ו ר' ישמעאל. ודחה
רב ששת טעם שניהם
ואמר מרבי בבב"י קתני
נטלה דלישמעין נטלה
לגולה או לשלוח בה יד
טלטלה קתני ואין בלשון
טלטלה לא לשון גוילה ולא
שילוח בה יד. אלא אמר
ר' יוחנן. וטב היא תנא שאל
מדת בעלים גולן הוי
וכוה"ו ר' ישמעאל היא
וסיפא שהניחה במקום
שאינה מקומה לפיכך תנן
לצרכו חייב. ור' יוחנן
אמר סיפא ר' עקיבא היא
כי הניחה במקום שנטלה
ואפ"כ צריך דעת
בעלים כו' עקיבא וכו'
שלא ידעו בה הבעלים
החזירה למקומה לפיכך
לצרכו חייב. ואומר רב
אמר שליחות יד צריכה
חזרוני מרוביא רועה
שהיה רועה עדרו ובא
זאב וטרף ארי ודרס פטור
פי' פטור הוא כי שובר
הוא והשוכר פטור מן
האונסין. ואם הניח מקלו
אוי תרמילו עליה פי'
בין שנמשח בה כאילו
גולה וחייב באונסיה.
ואקשי' עליה. ואוקמה
רב בעודו עליה מקלו
ותרמילו. ואמר' הוא לא
משכח ופרק' רב כגון
שהכישו במקלו ורצתה
לפניו. ודיק' מר"ל קתני
החזירה בקול אלא הכישה
במקל וכו' שהכישו
במקל וזמ"מ דהיינו
חיסרה ואפ"כ חייב ש"מ
דרב הוא דאמר שליחות
יד צריכה חסרון ואם אין
שם חסרון פטור באונסיה
ולוי אמר שליחות יד אינה
צריכה חסרון מאי טעמא.
אמר ר' יוחנן משום ר' יוסי
בר נהוראי שהניחה שליחות
יד האמורה בשומר חנם
משליחות יד האמורה בשומר
חנם שבר כלומר שומר
חנם דינו קל ושומר שבר
דינו חמור שחייב בגניבה
ואביהו ואם שומר חנם
שדניו קל חייב בו שליחות
יד שומר שבר לא כל שכן
שליחות יד בכל חסרון

א"ר רבי ישמעאל אפילו יחדו נמי. ואל"מ מנ"ל י"ל מדנקט טלה
וסלע דקמס טלה לא יחד לו מקום אלא הולך ממנרה
למנרה וקמס סלע יחדו לו מקום כנים וגם כים יחדו לו מקום
בתיבה ולכן פריך נמי כסמוך לר"ע אפילו לא יחדו נמי:
שנמלה והגביהה ע"מ בגוילה
כו'. והיינו חסרון
שהכל גחל ונטל לזורך עלמנו:
שנמלה ע"מ לשלוח בה יד.
פי' ליתול מקמל אע"פ
שלא נטל אותה מקמל חייב ככולה
דלמחר בשלחי פריך (דף מד.) לא
נטל נטל ממש אלא כיון שהגביה
ליתול אע"פ שלא נטל אצל למ"ד ע"מ
לגוילה דבעי חסרון אם הגביה ליתול
קמל אינו חייב עד שיטול המקמל
כיון דבעי חסרון וקשה דבשלחי
פריך קאמר אפי' למ"ד בעי חסרון
מודה בחזית אם הגביהה אע"פ שלא
נטל חייב דניחא ליה דמיהו כולה
בסיס להאי רביעית ומתני' בחזית
איירי ויש לומר דמתני' איירי אפילו
בשמן דלא מנטר פורתא אגב האמר:
ובא וטרף. צעמט משלחת
ואכיס ורבי יהודה היא
דלמך ואז אחד אונס צפ' הפועלים
(לקמן 97 ע"ג): **הא** שקצינו.
לרבי ישמעאל פריך דלמך לא בעינן
דעת צעלים כפרש"י: **הא** לא
משיכה. דאע"ג דעודן עליה לא
קיימא ברשותיה להחמיצו צאונסיה
עד שימנח דלמך צמתני' (לקמן
97 ע"ג): הטה את החזית ונטל ממנה
רביעית אינו חייב אלא דמי רביעית
כיון דלא הגביה את החזית ומשני
שהניח מקלו ותרמילו עליה כל כך
בחוק עד שרמסה לפניו:
דיקא נמי דקתני שהכישו. ואל"מ
צפ"ק דקדושין (דף כג):
תניא או שהכישו צמקל ורמסה לפניו
דלקרי משיכה ולא הוא הכהשה
ו"ל דהספ' דלדס נכרי לקמה ואינה
מכירתו דצדורו שייך למיתני הכישה
אזל הכ' דליירי צדועה שהצממה
מכירתו ואזלה מממת דבורו לא
שייך למיתני שהכישו:
לומר

א"ר רבי ישמעאל אפילו יחדו נמי. ואל"מ מנ"ל י"ל מדנקט טלה
וסלע דקמס טלה לא יחד לו מקום אלא הולך ממנרה
למנרה וקמס סלע יחדו לו מקום כנים וגם כים יחדו לו מקום
בתיבה ולכן פריך נמי כסמוך לר"ע אפילו לא יחדו נמי:
שנמלה והגביהה ע"מ בגוילה
כו'. והיינו חסרון
שהכל גחל ונטל לזורך עלמנו:
שנמלה ע"מ לשלוח בה יד.
פי' ליתול מקמל אע"פ
שלא נטל אותה מקמל חייב ככולה
דלמחר בשלחי פריך (דף מד.) לא
נטל נטל ממש אלא כיון שהגביה
ליתול אע"פ שלא נטל אצל למ"ד ע"מ
לגוילה דבעי חסרון אם הגביה ליתול
קמל אינו חייב עד שיטול המקמל
כיון דבעי חסרון וקשה דבשלחי
פריך קאמר אפי' למ"ד בעי חסרון
מודה בחזית אם הגביהה אע"פ שלא
נטל חייב דניחא ליה דמיהו כולה
בסיס להאי רביעית ומתני' בחזית
איירי ויש לומר דמתני' איירי אפילו
בשמן דלא מנטר פורתא אגב האמר:
ובא וטרף. צעמט משלחת
ואכיס ורבי יהודה היא
דלמך ואז אחד אונס צפ' הפועלים
(לקמן 97 ע"ג): **הא** שקצינו.
לרבי ישמעאל פריך דלמך לא בעינן
דעת צעלים כפרש"י: **הא** לא
משיכה. דאע"ג דעודן עליה לא
קיימא ברשותיה להחמיצו צאונסיה
עד שימנח דלמך צמתני' (לקמן
97 ע"ג): הטה את החזית ונטל ממנה
רביעית אינו חייב אלא דמי רביעית
כיון דלא הגביה את החזית ומשני
שהניח מקלו ותרמילו עליה כל כך
בחוק עד שרמסה לפניו:
דיקא נמי דקתני שהכישו. ואל"מ
צפ"ק דקדושין (דף כג):
תניא או שהכישו צמקל ורמסה לפניו
דלקרי משיכה ולא הוא הכהשה
ו"ל דהספ' דלדס נכרי לקמה ואינה
מכירתו דצדורו שייך למיתני הכישה
אזל הכ' דליירי צדועה שהצממה
מכירתו ואזלה מממת דבורו לא
שייך למיתני שהכישו:
לומר

א"ר רבי ישמעאל אפילו יחדו נמי. ואל"מ מנ"ל י"ל מדנקט טלה
וסלע דקמס טלה לא יחד לו מקום אלא הולך ממנרה
למנרה וקמס סלע יחדו לו מקום כנים וגם כים יחדו לו מקום
בתיבה ולכן פריך נמי כסמוך לר"ע אפילו לא יחדו נמי:
שנמלה והגביהה ע"מ בגוילה
כו'. והיינו חסרון
שהכל גחל ונטל לזורך עלמנו:
שנמלה ע"מ לשלוח בה יד.
פי' ליתול מקמל אע"פ
שלא נטל אותה מקמל חייב ככולה
דלמחר בשלחי פריך (דף מד.) לא
נטל נטל ממש אלא כיון שהגביה
ליתול אע"פ שלא נטל אצל למ"ד ע"מ
לגוילה דבעי חסרון אם הגביה ליתול
קמל אינו חייב עד שיטול המקמל
כיון דבעי חסרון וקשה דבשלחי
פריך קאמר אפי' למ"ד בעי חסרון
מודה בחזית אם הגביהה אע"פ שלא
נטל חייב דניחא ליה דמיהו כולה
בסיס להאי רביעית ומתני' בחזית
איירי ויש לומר דמתני' איירי אפילו
בשמן דלא מנטר פורתא אגב האמר:
ובא וטרף. צעמט משלחת
ואכיס ורבי יהודה היא
דלמך ואז אחד אונס צפ' הפועלים
(לקמן 97 ע"ג): **הא** שקצינו.
לרבי ישמעאל פריך דלמך לא בעינן
דעת צעלים כפרש"י: **הא** לא
משיכה. דאע"ג דעודן עליה לא
קיימא ברשותיה להחמיצו צאונסיה
עד שימנח דלמך צמתני' (לקמן
97 ע"ג): הטה את החזית ונטל ממנה
רביעית אינו חייב אלא דמי רביעית
כיון דלא הגביה את החזית ומשני
שהניח מקלו ותרמילו עליה כל כך
בחוק עד שרמסה לפניו:
דיקא נמי דקתני שהכישו. ואל"מ
צפ"ק דקדושין (דף כג):
תניא או שהכישו צמקל ורמסה לפניו
דלקרי משיכה ולא הוא הכהשה
ו"ל דהספ' דלדס נכרי לקמה ואינה
מכירתו דצדורו שייך למיתני הכישה
אזל הכ' דליירי צדועה שהצממה
מכירתו ואזלה מממת דבורו לא
שייך למיתני שהכישו:
לומר

א"ר רבי ישמעאל אפילו יחדו נמי. ואל"מ מנ"ל י"ל מדנקט טלה
וסלע דקמס טלה לא יחד לו מקום אלא הולך ממנרה
למנרה וקמס סלע יחדו לו מקום כנים וגם כים יחדו לו מקום
בתיבה ולכן פריך נמי כסמוך לר"ע אפילו לא יחדו נמי:
שנמלה והגביהה ע"מ בגוילה
כו'. והיינו חסרון
שהכל גחל ונטל לזורך עלמנו:
שנמלה ע"מ לשלוח בה יד.
פי' ליתול מקמל אע"פ
שלא נטל אותה מקמל חייב ככולה
דלמחר בשלחי פריך (דף מד.) לא
נטל נטל ממש אלא כיון שהגביה
ליתול אע"פ שלא נטל אצל למ"ד ע"מ
לגוילה דבעי חסרון אם הגביה ליתול
קמל אינו חייב עד שיטול המקמל
כיון דבעי חסרון וקשה דבשלחי
פריך קאמר אפי' למ"ד בעי חסרון
מודה בחזית אם הגביהה אע"פ שלא
נטל חייב דניחא ליה דמיהו כולה
בסיס להאי רביעית ומתני' בחזית
איירי ויש לומר דמתני' איירי אפילו
בשמן דלא מנטר פורתא אגב האמר:
ובא וטרף. צעמט משלחת
ואכיס ורבי יהודה היא
דלמך ואז אחד אונס צפ' הפועלים
(לקמן 97 ע"ג): **הא** שקצינו.
לרבי ישמעאל פריך דלמך לא בעינן
דעת צעלים כפרש"י: **הא** לא
משיכה. דאע"ג דעודן עליה לא
קיימא ברשותיה להחמיצו צאונסיה
עד שימנח דלמך צמתני' (לקמן
97 ע"ג): הטה את החזית ונטל ממנה
רביעית אינו חייב אלא דמי רביעית
כיון דלא הגביה את החזית ומשני
שהניח מקלו ותרמילו עליה כל כך
בחוק עד שרמסה לפניו:
דיקא נמי דקתני שהכישו. ואל"מ
צפ"ק דקדושין (דף כג):
תניא או שהכישו צמקל ורמסה לפניו
דלקרי משיכה ולא הוא הכהשה
ו"ל דהספ' דלדס נכרי לקמה ואינה
מכירתו דצדורו שייך למיתני הכישה
אזל הכ' דליירי צדועה שהצממה
מכירתו ואזלה מממת דבורו לא
שייך למיתני שהכישו:
לומר

הגהות הב"ח

(א) נ"ל הא שקליטו
ראמר ר"י:

גליון הש"ס

גמ' אין דא"ר. פי'
שנת דף פו ע"א קדושין
דף סג ע"ב מנחות דף
נה ע"א: רש"י ד"ה
הניחה במקומה כו' כרבי
ישמעאל. פי' שנת דף
פו ע"א כדשי' ד"ה ומתן
דמיק':

מוסף רש"י

לבי מסותא. מתקן. כמו
מסותא. ויחזק מתרמינן
ואפ"י (שנהדרין ס"ב). ובא
זאב וטרף ובא ארי
ודרס. א"י דרבי לרובס
הכמהה במקום שמואל
ודקן זאב לטורפה היה
ולהולכה למקום שאול
בטוח וס' הורגה (קטן
ע"ג).

רבינו הגאון

ומקשי' אי הכי יחדו להאי
ביתא הבעלים מקום [נמן]
הוא שמעין לה ר"י
ישמעאל דאמר הגוב
סלע מן הכיס והנה יחדו
הבעלים להאי סלע מקום
בכיס ואמר ר' ישמעאל
יחדו למקום שגב ואין
צריך דעת בעלים ואי
מתני' ר' ישמעאל היא
אמאי קתני ולא יחדו
לה בעלים דשמעין מיה
דדוקא לא יחדו אה יחדו
לא. ופוק' לא מיבעיא
קאמר לא מיבעיא יחדו לה
הבעלים מקום והחזירה
באותו מקום דוראי חסור
הוא החזירה במקומה
וכיון שהחזירה במקומה
כלא טלטלה דמי אלא
אפי' לא יחדו לה בעלים
מקום דלאו בעליהם
מחזירה פטור. ואוקימנא
א"בא דר' ישמעאל בין
יחדו לה הבעלים מקום
בין לא יחדו לה הבעלים
מקום כיון שהחזירה
למקומה אם נשברה פטור
הוא. אי הכי אימא סיפא
יחדו לה בעלים מקום
וטלטלה ונשברה בין
מתן ידו בין מתן חזרה
לצרכה פטור לצרכו חייב
אמאי חייב הוא משנהיה
קתני ויש מי שמפיק
בשהניחה במקום שנטלה
מקומה. ור' יוחנן אמר
הניחה במקומה משמע.
ופוק' יספא אתנא לר'
עקיבא דאמר צריך דעת
בעלים הלכך לצרכו חייב.
ומקשינן אי מתני' רבי
עקיבא היא למה ליה יחדו
לה בעלים דשמעין מיה
יחדו אמר ר' עקיבא צריך
דעת בעלים ותניא הגוב
טלה מן העדר וכו' הנה לא
יחדו בעלים מקום טללה
הוציק ר' עקיבא בהחזרה
דעת בעלים כו'. ועמיה
רישא ר' ישמעאל וסיפא ר'

רישא ר' ישמעאל וסיפא ר' עקיבא. אמר ר' יוחנן מאן דמתרגם ליה חבית אליבא דחד תנא וכו' פי' אמר ר' יוחנן מי שפירש לי שחייב אם שלח בו יד למה כתב עוד שליחות יד בשומר שבר אלא ללמד שאפי'